A BIZOTTSÁG 1067/2013/EU RENDELETE

(2013. október 30.)

az 1881/2006/EK rendeletnek a szárazföldi állatok májában található dioxinok, dioxinszerű PCB-k és nem dioxinszerű PCB-k mint szennyező anyagok felső határértékei tekintetében történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az élelmiszerekben előforduló szennyező anyagok ellenőrzésére vonatkozó közösségi eljárások megállapításáról szóló, 1993. február 8-i 315/93/EGK tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 2. cikke (3) bekezdésére,

mivel:

(1) Az élelmiszerekben előforduló egyes szennyező anyagok felső határértékeinek meghatározásáról szóló, 2006. december 19-i 1881/2006/EK bizottsági rendelet [2] megállapítja az egyes élelmiszerekben, ezen belül bizonyos szárazföldi állatok májában található dioxinok és dioxinszerű poliklórozott bifenilek (PCB-k) felső határértékeit.

(2) Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóságnak (EFSA) az élelmiszerláncba bekerülő szennyező anyagokkal foglalkozó tudományos testülete (a továbbiakban: testület) a Bizottság kérésére 2011. július 5-én véleményt fogadott el juh- és szarvasmájban előforduló dioxinok és dioxinszerű PCB-k magas szintjének közegészségi kockázatáról [3].

(3) A Bizottság kérésének megfelelően a véleményben jelezni kell, hogy a közegészségi kockázat potenciálisan növekedett-e a népesség azon alcsoportjai körében, akik ilyen termékeket fogyasztanak (pl. nagybani fogyasztók, speciális étrendet követők stb.). A véleményben a juh- és szarvasmájban előforduló dioxinok és dioxinszerű PCB-k magas szintjének lehetséges okait is fel kell tárni, valamint tudományos adatokat is meg kell adni annak alátámasztására, hogy a máj vonatkozásában a szabályozási szinteket a jövőben helyénvaló a zsírtartalom alapján, nem pedig a termékekre viszonyítva megállapítani.

(4) A testület megállapította, hogy a juh- és szarvasmáj rendszeres fogyasztása átlagosan mintegy 20 %-kal növelné a dioxinoknak és a dioxinszerű PCB-knek való háttérexpozíciót. A juhmáj fogyasztása egyedi esetekben az említett szennyező anyagok megengedhető heti bevitelét (TWI) túllépő magas beviteli szintet eredményezhet. A testület megállapította, hogy a juhmáj rendszeres fogyasztása különösen a szülőképes korú nők és a gyermekek körében jelent az egészség szempontjából potenciális problémát.

(5) A testület továbbá megállapította azt, hogy a talaj és az üledék a dioxinok és PCB-k természetes előfordulási helyei. A dioxinoknak és PCB-knek a talajból a növénybe a gyökérszerkezeten keresztül történő bejutása csekély mértékű kockázatot jelent. Az elmúlt években különféle európai országokból számos juhmájból vett minta esetében megállapították, hogy azokban a dioxinok és a PCB-k koncentrációja annak ellenére magas volt, hogy nem kerültek kapcsolatba meghatározott szennyezőforrásokkal. A juhok esetében a legelés a kitettség elsődleges tényezője. A legelés folyamán előfordulhat talaj szervezetbe történő bevitele vagy a növényre rakódott részecskék útján, vagy közvetlenül a legelő talajközeli növényzetének fogyasztásakor. A talaj bevitele meglehetősen változó és erősen szezonális: medián talajbevitel a jelentések szerint a teljes szárazanyag-bevitel 8 %-ában fordul elő. A talaj bevitele összességében jelentősen hozzájárulhat a juhok dioxinoknak és PCB-knek való kitettségéhez. A dioxinoknak és/vagy PCB-knek a takarmányból a juhmájba való jutásáról korlátozott mértékben állnak rendelkezésre adatok. A megvizsgált poliklórozott dibenzo-p-dioxin, a poliklórozott dibenzofurán vagy a PCB kongenerek bejelentett átviteli hányadosa 5 és 175 között váltakozott, és körülbelül négyszer magasabb volt a máj esetében, mint a hús vagy a vese esetében.

(6) Az EFSA azt is megállapította, hogy a juhmáj jelentős szerepet játszik a dioxinok és a PCB-k tárolásában. Az anyagcserében tapasztalható eltérések részben magyarázatot adhatnak arra, hogy a szarvasmarhákhoz képest a juhok mája miért tartalmaz viszonylag nagy mennyiségben dioxinokat és kapcsolódó vegyületeket.

(7) Az EFSA levonta azt a következtetést, hogy még ha a máj megkötő is lenne, és a dioxinok és PCB-k nem kapcsolódnának teljes mértékben a máj zsírfrakciójához, ez nem befolyásolná az – akár a lipidek, akár a nyers tömeg alapján kifejezett – eredményeket, mivel minden dioxint és PCB-t olyan elemzési eljárás során nyernek ki, amely nem veszi figyelme, hogy ezek a máj mely részében találhatók.

[1] HL L 37., 1993.2.13., 1. o.
[2] HL L 364., 2006.12.20., 5. o.
[3] Az EFSA-nak az élelmiszerláncba bekerülő szennyező anyagokkal foglalkozó tudományos testülete (Contam); Tudományos szakvélemény a juh- és szarvasmájban található dioxinok és a dioxinszerű PCB-k magas szintű előfordulásával kapcsolatos közegészségi kockázatokról. The EFSA Journal (2011); 9(7):2297. [71 o.]. doi:10.2903/j.efsa.2011.2297. Online elérhető a következő címen: www.efsa.europa.eu/efsajournal

(8) A Bizottság felkérte a takarmányban és az élelmiszerekben található dioxinokat és PCB-ket vizsgáló uniós referencialaboratóriumot, hogy vizsgálja meg a különféle kinyerési módszereknek a juhmájban található dioxinok és PCB-k szintjére gyakorolt hatását annak eldöntéséhez, hogy az elemzés eredményéről a zsírhoz viszonyítva vagy a nedves tömeg alapján történjen a jelentéstétel. Az uniós referencialaboratórium megállapította, hogy a dioxinok és a PCB-k koncentrációjában tapasztalható eltérések jelentősen nagyobbak voltak zsírhoz viszonyítva, mint nedves tömeg alapján. A juhmájban található dioxinok és PCB-k zsírhoz viszonyított koncentrációja az alkalmazott kinyerési módszertől vagy oldószerektől, ennek következtében pedig az ebből eredő zsírtartalomtól függött. Az eredmények nedves tömeg alapján történő összehasonlítása esetén a dioxinok és a PCB-k szintje egészen összemérhető volt.

(9) Az összehasonlítható eredmények biztosítása, valamint a szárazföldi állatok májában található dioxinok és PCB-k tekintetében történő egységes uniós megközelítés alkalmazása érdekében ezért a legmagasabb szintet indokolt a nedves tömeg alapján meghatározni, ahogy az a halmáj és a belőle készült termékek esetében is történt.

(10) Helyénvaló előírni, hogy a felső határértékek ne vonatkozzanak az említett alkalmazási időpontot megelőzően jogszerűen forgalomba hozott élelmiszerekre.

(11) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak az Élelmiszerlánc- és Állategészségügyi Állandó Bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Módosító rendelkezések

Az 1881/2006/EK rendelet mellékletében az 5.2. pont helyébe a következő szöveg lép:

„5.2.	Az 5.1. pontban említett szárazföldi állatok (a juh kivételével) mája és a belőlük készült termékek	0,30 pg/g nedves tömeg	0,50 pg/g nedves tömeg	3,0 ng/g nedves tömeg
	Juhmáj és a belőle készült termékek	1,25 pg/g nedves tömeg	2,00 pg/g nedves tömeg	3,0 ng/g nedves tömeg”

2. cikk

Átmeneti rendelkezések

(1) Ez a rendelet nem vonatkozik azokra a termékekre, amelyeket 2014. január 1-je előtt hoztak forgalomba az alkalmazandó rendelkezéseknek megfelelően.

(2) Az élelmiszer-ipari vállalkozóra hárul a bizonyítási teher arra vonatkozóan, hogy a termékeket mikor hozták forgalomba.

3. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2014. január 1-jétől kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2013. október 30-án.

a Bizottság részéről

az elnök

José Manuel BARROSO